

M E T O D I K A

instalace pachového ohradníku na likvidaci afrického moru prasat

Technické podmínky

EKOPLANT

Součást ochrany živé přírody.

Vypracovali: Ing. Vlastimil Nevrkla a Ing. František Frola

2024

Vydal: EKOPLANT, s.r.o.

OBSAH:

1. Úvod

2. Vymezení pojmů

3. Instalace pachového ohradníku

3.1. Lokalizace ohniska s výskytem afrického moru prasat s vytýčením vedení pachového ohradníku v ochranné zóně

3.2. Materiálové vybavení

3.3. Postup instalace pachového ohradníku pro okamžité uzavření nakažové zóny

3.4. Postup instalace klasického pachového ohradníku

4. Údržba

4.1. Aktivace

4.2. Oživení

4.3. Kontrola stavu pachového ohradníku

5. Ochranné pomůcky

6. Literatura

1. Úvod

Celosvětovým problémem je šíření nákazy afrického moru prasat. Česká republika je jediným státem na světě, který zlikvidoval africký mor prasat ve Zlínském kraji. Díky mimořádným veterinárním opatřením s dominantní úlohou pachových ohradníků se podařilo nákazu AMP lokalizovat a následně zlikvidovat.

Cílem této Metodiky je podat ucelený souhrn opatření týkající se pachových ohradníků, které významně pomohly udržet černou zvěř v nakažené zóně a posléze ji postupně odlovit a tím zabránit její migraci mimo pachové ohradníky do sousedních regionů, kde by se mohl AMP dále volně šířit.

2. Vymezení pojmů

Pachový ohradník – je technické zařízení, které v kombinaci s pachovou látkou odpuzuje zvěř od překonání pachového plotu, při instalaci pachového ohradníku je třeba se řídit Zákonem č.17/1992 Sb. o životním prostředí v platném znění.

Biodegradabilní nosič koncentráту pachové látky – je materiál speciálně vyvinutý pro injektáž pachové látky (patent EU a CZ), který má otevřené póry zabezpečující vysoký difuzní koeficient pachové látky a tím i maximální účinnost pachového ohradníku. Nosič je šetrný k životnímu prostředí ve smyslu zákona č.17/1992 o životním prostředí, na vzduchu za daných meteorologických podmínek teploty a vlhkosti je stabilní, neemituje cizorodé látky do životního prostředí.

Nosič koncentráту pachové látky PU pěna - kelímek díky otevřeným pórům má vynikající difúzní vlastnosti, což souvisí s vysokou účinností pachové látky. Působením fotooxidace a UV záření se PU pěna rozpadá na částičky, které vlivem vlhkosti hydrolyzují a při tom vznikají toxické, karcinogenní a mutagenní látky, které kontaminují půdu. Z uvedeného důvodu se PU pěna v kelímku používá výhradně pro okamžitou instalaci pachového ohradníku při lokalizaci nálezové zóny afrického moru prasat. Při likvidaci PU pěny je třeba dodržet zásady zákona o odpadech č.45/2019 Sb..

Koncentrát pachové látky-černá zvěř – obsahuje účinnou látku, která imituje pach predátora, ta odpuzuje černou zvěř. Splňuje podmínky zákona č.17/1992 o životním prostředí a dle Zákona o biocidech č. 324/2016 Sb. je zařazen do seznamu biocidů viz Oznámení.

Aktivace – první injektáž koncentráту pachové látky do nosiče v rámci instalace pachového ohradníku.

Oživení – následná injektáž koncentráту pachové látky do nosiče v období do 1 měsíce od poslední injektáže koncentráту pachové látky.

3. Instalace pachového ohradníku

3.1. Lokalizace ohniska s výskytem afrického moru prasat s vytýčením vedení pachového ohradníku v ochranné zóně

Před vlastní instalací pachového ohradníku je třeba provést lokalizaci ohniska AMP a vytýčit vedení pachového ohradníku nejlépe podél komunikací, které jsou zároveň hranicí nakažové zóny.

3.2. Materiálové vybavení

Kůl – dřevěný, doporučené rozměry 2,5 x 2,5 x 100 cm.

Adaptér – pro umístění nosiče BIO10-PO o rozměrech 4,5x3,5x6cm,

Biodegradabilní nosič BIO10-PO – o rozměrech 5,5 x 3,5 x 4,5 cm viz kap.2,

Nosič PUR pěna – láhev 750 ml s obsahem až 30 l PU pěny

Kelímek – objem 0,2 l (plastový nebo papírový)

Koncentrát pachové látky – viz kap. 2.

3.3. Postup instalace pachového ohradníku pro okamžité uzavření nakažové zóny

- do kelímku o objemu 0,2 l se vypění trubičková PU pěna
- vypěněná pěna se musí nechat vytvrdit cca 5 hodin a poté se může do ní injektovat koncentrát
- připravený nosič PU pěny v kelímku se injektuje koncentrátem pachové látky ve 3 bodech po dobu 1 vteřiny. Pokud je k dispozici půdní vrták, vyvrtá se jamka do hloubky 5 cm a do ní se vloží kelímek s PU pěnou, jinak je možno kelímek položit na zem v rozstupech 5 m od sebe, oživení nosiče se provádí 1x měsíčně
- uvedený postup umožňuje okamžitě nainstalovat pachový ohradník, jehož životnost je cca 1 rok.

3.4. Postup instalace klasického pachového ohradníku

- před vlastní instalací se přivrtá adaptér na kůl
- kůly se do země zatlučou palicí do hloubky 20-30 cm ve vzdálenosti cca 5 m od sebe
- do adaptérů se zasunou z boku nosiče BIO10-PO,
- do nosiče se injektuje koncentrát pachové látky po dobu cca 1 vteřiny, oživení nosiče se provádí 1x měsíčně,
- injektáž koncentrátem pachové látky je třeba dělat zásadně po větru, aby nedošlo ke kontaminaci oděvu pachovou látkou,
- pachový ohradník se instaluje pouze na jedné straně komunikace, případně kolem jiného vhodného terénního prvku (řeka, potok aj.), který tvoří hranici nakažové zóny.

4. Údržba

4.1. Aktivace

Aktivace pachového ohradníku se provádí zároveň s instalací.

4.2. Oživení

Oživení pachového ohradníku se provádí 1x měsíčně.

4.3. Kontrola stavu pachového ohradníku

Kontrolu pachového ohradníku se doporučuje provádět průběžně, aby se předešlo proniknutí černé zvěře. Účinnost pachového ohradníků je možno zkontrolovat olfaktometrií.

5. Ochranné pomůcky

- brýle nebo štít
- pracovní oděv
- gumové rukavice, nejlépe slabé chirurgické
- pracovní obuv

6. Literatura

1. Zákon č.449/2002 Sb. o myslivosti
2. Zákon č.13/1997 o pozemních komunikacích
3. Zákon č.17/1992 Sb. o životním prostředí
4. Zákon č.324/2016 Sb. o biocidech, v platném znění
5. Mimořádná veterinární opatření vydaná SVS

x x x